

A könyvtári ismeretek oktatása az andragógia BA szakon

Patkósné Hanesz Andrea

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
Felnőttképzési Intézet

Bevezetés

A tanulmányban az SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézetében a 2006/2007-es tanév első félévében, az első évfolyamosok számára induló andragógia képzésben, a Viskolcz Noémi főiskolai tanár által megkezdett, majd általam folytatott könyvtári ismeretek oktatásának főbb szempontjait, néhány módszertani lehetőségét mutatom be. A képzés kidolgozása során a specifikus előírásokon túl, e tantárgy kereteit figyelembe véve, az információs társadalom kihívásaira reagáló, az információs műveltség kritériumaihoz illeszkedő oktatási formákra helyeztük a hangsúlyt.

Az andragógia alapszak Képzési és Kimeneti Követelményeiben (KKK) egyértelműen fogalmazódott meg a képzési cél, valamint az elsajátítandó szakmai kompetenciák köre. „Az alapszak célja olyan andragógusok képzése, akik a neveléstudományi, a pszichológiai, a jogi, a közgazdasági és a szociológiai tudásuk, valamint az állami, önkormányzati, a vállalkozói, a civil és a nonprofit szervezetekről és intézményekről, a munkaerőpiac és a munkavállalás kapcsolatáról szerzett ismereteik alapján – szakirányú felkészültségüknek megfelelően – képesek a közművelődés, a közgyűjtemény területén, településeken, intézményekben, szervezetekben és közösségekben, a felnőttképzés különböző szinterein közvetlen tervező, szervező, értékelő, irányító, illetve animátori, tanácsadói munkakörök ellátására, és a humán erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos feladatok végzésére. A végzettek kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek a képzés második ciklusában történő folytatásához.” A célokban rögzítettek megvalósulásához az egyik nélkülözhetetlen tudásanyag, a könyvtárhasználati ismeretek, a törzsanyagon belül, az alapozó ismeretknél jelent meg úgy, mint a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök egyike. (Alapképzési és hitéleti szakok jegyzéke 2005: 61–66)

A kurzus tartalmi elemeinek, módszereinek kidolgozásakor, valamint a gyakorlati megvalósítás során az információs műveltség kialakításának, követelményeinek való megfelelésre is nagy hangsúlyt fektettünk, sőt, tanévenként felülbírálván tananyagunkat a gyorsan változó információs környezet kívánalmaihoz igazodva igyekeztünk a hallgatók számára változatosabbá tenni az elvárt feladatokat.

Az információs műveltség

A felsőoktatásban elvárt információs műveltség és kompetencia követelményrendszer részletesen taglalja e kompetenciákat. Eszerint „Az információs műveltség azon képességek halmaza, amelyek segítségével az egyén felismeri az információs szükségletet, és képes a szükséges információt megtalálni, értékelni, valamint hatékonyan alkalmazni. Az információs műveltség egyre fontosabb a gyorsan változó technikai körülmények és az exponenciálisan növekvő információs források szorításában. Információt szolgáltatnak a könyvtárak, a szakmai szervezetek, a média és az internet, és az információ egyre növekvő mennyiségben, szűrés nélkül áramlik az egyén felé, felvetve ezáltal az autentikusság, az érvényesség és a megbízhatóság problémáit. Az információs műveltség képezi az alapját az egész életen át tartó tanulásnak. Egyaránt fontos valamennyi tudományterületen, minden tanulási környezetben, az oktatás minden szintjén. Képessé teszi a tanulót, hogy magas fokon kezelje a tartalmat, kutasson, önállóbbá váljon, és nagyobb kontrollt tudjon gyakorolni saját tanulása felett. Az információs műveltséggel bíró egyén képes:

- meghatározni az információs igény terjedelmét,
- hatékonyan és eredményesen megszerezni a szükséges információkat,
- kritikusan értékelni az információt és annak forrásait,
- beépíteni a kiválasztott információt saját tudásbázisába,
- hatékonyan alkalmazni az információt meghatározott célok megvalósítása érdekében,
- értelmezni az információhasználatot körülvevő gazdasági, jogi és szociális problémákat, az információt jogszerűen és etikusan elérni és használni.”
(Csík 2006: 87)

Az információs műveltség és a felsőoktatás

Az Association of College and Research Libraries által jegyzett, *Az információs műveltség és kompetencia követelményrendszere a felsőoktatásban* című tanulmány részletezi a hallgatókkal szemben támasztott követelményeket az azokhoz rendelt teljesítményindikátorokat, kimeneti mutatókat. „A felsőoktatási intézmények egyik legfőbb feladata a hallgatók felkészítése az egész életen át tartó tanulásra; biztosítva, hogy az egyén megszerezze az érvelés, a kritikus gondolkodás intellektuális képességét, segítve a tanulás megtanulásában, megalapozva a szakmai pályafutását, tájékozottságát állampolgárként és a közösség tagjaként. Az információs műveltség kulcstényező ebben. Növeli a hallgatók kompetenciáját az információk kezelésében és értékelésében, így az akkreditációs bizottságok az információs műveltséget a hallgatók egyik legfontosabb teljesítménymutatójaként kezelik.” (Csík 2006: 88).

A tanulmány terjedelmi korlátai miatt itt a főbb követelmények kerülnek összegzésre, a további tartalmi részeket tanulmányozásra ajánljuk.

Követelmények:

„Az információs műveltséggel rendelkező hallgató meg tudja határozni és meg tudja fogalmazni a szükséges információ természetét és mértékét.

Az információs műveltséggel rendelkező hallgató hatékonyan és eredményesen jut hozzá az igényelt információhoz.

Az információs műveltséggel rendelkező hallgató kritikusán értékeli az információkat és azok forrásait, a kiválasztott információkat beépíti saját tudásbázisába és értékrendszerébe.

Az információs műveltséggel rendelkező hallgató – egyénileg vagy egy csoport tagjaként – hatékonyan tudja alkalmazni az információt egy meghatározott cél elérésének érdekében.

Az információs műveltséggel rendelkező hallgató ismeri az információ használatát körülvevő gazdasági, jogi és társadalmi problémákat, az információkhoz való hozzáférést és azok alkalmazását etikusán és jogszerűen végzi.” (Csík 2006: 92–98).

A könyvtári ismeretek, információforrások oktatása

A Könyvtári ismeretek tantárgy oktatása előadás (2 óra/hét), illetve az ehhez kapcsolódó szemináriumi (2 óra/hét) keretek között valósult meg. Az előadás tartalmának kialakítása során a következő általános cél fogalmazódott meg: a könyvtári ismeretek kurzus elméleti bevezetést nyújt a közművelődés legfontosabb intézményeinek, a közgyűjtemények – a könyvtárak, múzeumok és a levéltárak – történetébe az ókortól máig, a középkortól különös tekintettel a magyar könyvtár- és múzeumalapításokra; megismertet a mai könyvtárak, múzeumok és levéltárak feladataival, típusaival, az ezekkel kapcsolatos törvényi szabályzással is.

Az előadás a félév végén kollokviummal zárult, melynek anyaga az írásbeli számonkérés alapját képezte. Ennek feltétele pedig az előadás képanyagának ismerete, melynek keretén belül jeles személyek, jelentős intézmények, dokumentumok felismerése és az azokról tett főbb információk megadása volt a feladat. Amennyiben elegendő és releváns volt a meghatározott adatok köre, úgy a kollokvium előfeltételei teljesültek. A vizsga az előadások anyagán és a kötelező irodalom tudásán alapult.

A kurzus részletes tematikája az alábbiakban foglalható össze:

- Bevezető foglalkozás: követelmények, történeti áttekintés, a kurzus tartalmi elemei, tanulási tanácsok a kurzushoz. Történeti bevezetés: a könyv, mint hagyományos dokumentum. Típusai, előállítás, apparátusa
- Könyvtártörténet 1. A könyvtárak kialakulása, típusai, elterjedésük az ókortól a középkorig
- Könyvtártörténet 2. Magyar könyvtárak a középkorban. A Bibliotheca Corviniana

- Könyvtártörténet 3. Könyvgyűjtés a korai újkorban – útban a nemzeti könyvtár felé. Széchényi Ferenc könyvtára és az Akadémiai Könyvtár
- Könyvtártörténet 4. A magyar könyvtárügy 1945-ig
- Könyvtártörténet 5. A magyar könyvtárügy 1945 után. A mai magyarországi könyvtári hálózat, a könyvtárak típusai. A kulturális törvény
- Múzeumtörténet 1. A gyűjtés kezdetei és típusai az ókortól a középkorig
- Múzeumtörténet 2. A múzeum intézményesülése: a Capitoliumtól a British Museumig
- Múzeumtörténet 3. A Magyar Nemzeti Múzeum – alapítás és történet
- Múzeumtörténet 4. A magyarországi múzeumhálózat kialakulása
- Múzeumtörténet 5. A modern múzeumok – új múzeumi tendenciák. Törvényi háttér
- Levéltártörténet. A Magyar Országos Levéltár. A levéltári hálózat kialakulása Magyarországon

Az elméleti tananyag feldolgozása mellett, a gyakorlati keretek között zajló ismeretátadás az alábbi módon történt.

A kurzus témakörei:

- Bevezető foglalkozás: követelmények, történeti áttekintés, a kurzus tartalmi elemei, tanulási tanácsok a kurzushoz.
- Könyvtári ismeretek, információforrások
- Kötelező könyvtárlátogatás Szegeden – Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár, Szegedi Egyetemi Könyvtár (SZTE Klebelsberg Könyvtár)
- Könyvtári információforrások – gyakorló feladatlap
- Az SZTE Klebelsberg Könyvtár – 1. feladatlap
- Az Országos Széchényi Könyvtár – 2. feladatlap
- Nemzeti Audiovizuális Archívum – 3. feladatlap
- A Magyar Nemzeti Múzeum honlapja – 4. feladatlap
- A Petőfi Irodalmi Múzeum honlapja – 5. feladatlap

(Az elméleti, valamint a gyakorlati kurzusok kötelező és ajánlott irodalmi listáját és a feladatlapokat a melléklet tartalmazza.)

A gyakorlati óra segítséget nyújtott a mai modern könyvtár használatához, megismertette a hallgatókat a mai könyvtárak feladataival, felépítésükkel, szolgáltatásaikkal. Ezen kívül bemutatásra kerültek könyvtári és múzeumi honlapok, információkeresési technikák, könnyen használható, a tanulmányokhoz szorosan kötődő adatbázisok is, melyek természetesen a kurzuson résztvevők hosszabb távú céljaik eléréséhez, a többi kurzus teljesítéséhez is nagymértékben hozzájárultak. A tanítás legfőbb célja az volt, hogy a hallgatók új tartalmakat megismerve önállóan, aktívan, kellő mértékű irányítás, támogatás mellett is eredményesen tudjanak információkat keresni, kezelni és feldolgozni. A kérdéssorok egymásutániségánál szem előtt tartottuk többek között a fokozatosság, következetesség, a tudás tartósságának elvét.

Továbbá a feladatlapok elkészítéséhez figyelembe vettük a kulturális intézmények honlapjaival szembeni elvárásokat is, melyekkel tisztában kell lenniük a hallgatóknak akkor, amikor ilyen típusú intézményeknél helyezkednek el. Ezek a honlap követelmények az alábbiak: 1. átlátható, 2. hatékony, 3. karbantartott,

4. elérhető, 5. felhasználó-központú, 6. interaktív, 7. többnyelvű, 8. átjárható, 9. jogkövető, 10. hosszú távú megőrzés biztosítása (Minerva Working Group 5. 2004; Szalóki 2006: 111–117).

A kérdéssorok kitöltésénél mindenkinek be kellett írnia azt a dátumot, amelyik napon a kitöltését végezte, ezzel is felhívva a figyelmet arra, hogy az interneten elérhető információk változhatnak, és a forrásuk megjelölésénél rögzíteni kell a letöltés idejét. A megoldások ellenőrzésére, átbeszélésére, javaslatok tételére is folyamatosan sor került.

Az első három mellékelt feladatsor feldolgozását követően más módszertani eszközzel éltünk, hiszen kíváncsiak voltunk arra, hogy a hallgatók milyen kérdéseket, keresési stratégiákat alkalmaznak akkor, ha nekünk, oktatóiknak készítenek egy feladványt.

A kurzus teljesítése során a félév második felében a házi dolgozat is visszajelzést biztosított arról, hogy a hallgatók milyen mértékben sajátították el az információk kezeléséhez szükséges elvárásokat. A kisreferátumokhoz ajánlott kérdéskörök a következők voltak: Szabadon választott könyvtár, levéltár vagy múzeum bemutatása; Könyvtári stratégiák 1997–2013; Az Internet szerepe az információkeresésben; Speciális adatbázisok használata; Digitális és elektronikus könyvtárak az Interneten; Olvasásra és könyvtárhasználatra ösztönző programok a könyvtárakban. A kurzus teljesítésének feltétele a kötelező könyvtárlátogatásokon való részvétel és a gyakorlati feladatok elvégzése (szemináriumi feladatlapok kitöltése, kisreferátum elkészítése, előadása) volt.

Az oktatáshoz kötődően az intézetben 2012-ben kutatást végeztünk annak érdekében, hogy megismerjük az andragógus szakos hallgatóink információs műveltségét, IKT-eszközökkel kapcsolatos (Információs és Kommunikációs Technológiák) használati szokásait. A kutatás célja az volt, hogy képet kapjunk hallgatóinkról és arról, hogy hogyan milyen információs csatornákon keresztül tudjuk őket megközelíteni. Itt két adat kiemelésére kerül sor, a további eredményeket a hivatkozott tanulmány tartalmazza. A kutatás során az internethasználattal kapcsolatban megállapítást nyert, 120 fő (első-, másod- és harmadéves alapszakos hallgatók) válasza alapján, hogy az első helyen a közösségi oldalak látogatása, a levelező programok használata, majd a tanuláshoz, vizsgához, házi dolgozatokhoz való adatgyűjtés volt a népszerűségi sorrend. A tanulmányokhoz kötődően a forráskezeléssel kapcsolatosan is érdeklődtünk, ekkor a válaszadók 40%-a mindig, 30%-a rendszeresen, 23%-a általában igen, míg 7%-a nem nagyon alkalmazta a hivatkozást (Bozsó – Patkósné 2013: 20–27).

Jelenleg a kurzus tartalmának folytatását, a hallgatók minél eredményesebb képzését a digitális kor kívánalmainak megfelelően az Andragógia MA, a Kulturális mediáció MA szakok kurzusai biztosítják, ahol a BA képzés és a felmérés tapasztalataiból merítve közvetítjük az ismereteket. Azonban a folyamatosan változó információs igényekhez mindkét félnek, az oktatónak és a hallgatónak is egyaránt igazodnia kell, az élethosszig tartó tanulás jegyében.

Összegzés

A képzés felkeltette a hallgatók érdeklődését, hiszen számos szakdolgozat, TDK dolgozat született könyvtári, múzeumi, levéltári témákban.¹ A kurzus oktatása óta eltelt időszakban tapasztalt, az információs társadalom kihívásainak való megfelelést a Közösségszervező BA szak esetében a Könyvtári ismeretek oktatásával továbbra is biztosítanunk kell, az új trendeket, IKT eszközöket, az új és átalakuló információs forrásokat addig is folyamatosan követnünk kell, míg a képzés beindul. Erre ösztönöz Dessewffy Tibor és Láng László *Egyetem 2.0? felsőoktatás az információs korban* című írása is, amelyben az alábbi főbb megállapításokat teszik a szerzők: „Olyan szakmákra kell fiatalokat képeznünk, amelyek ma még nem is léteznek, olyan problémák megoldására kell képessé tennünk őket, amelyeket ma még meg sem fogalmaztunk. Ismertetik az Institute of the Future (ITF) főbb trendjeit a következő 10 évre, és a munkaerőpiaci elvárásokat a sikeres állások esetén. Ezek a következők:

1. Megnövekedett élettartam
2. Az okos gépek és rendszerek elterjedése
3. A digitalizált adatok világa
4. Újmédiás ökológia
5. Szuperstruktúrák
6. Globálisan összekapcsolt világ

A személyek szükséges tulajdonságai ezekhez igazodva:

1. Lényeglátás
2. Kapcsolatépítés
3. Adaptív problémamegoldás
4. Kultúrafüggetlen kulturáltság
5. Adatalapú gondolkodás
6. Újmédia-specifikus normaismeret
7. Transzdiszciplinaritás
8. Folyamatrepresentációs készség
9. Feladatszűrés-képesség az információk fontossági sorrendjének felállítására
10. Virtuális kollaboráció.” (Dessewffy – Láng 2015: 598–599)

---

¹ Példák: Majkuth Nikolett 2010. *Az Országos Széchényi Könyvtár megalapítása és működése Széchényi Ferenc haláláig (1802–1820)* Témavezető: Viskolcz Noémi; Juhász Mihály 2010. *Pulszkyak a magyar múzeumügyben*. Témavezető: Viskolcz Noémi; Szabóki Melinda 2011. *A könyvtár mint kultúraközvetítő intézmény a makói kistérségben 2008-2010 között*. Témavezető: Patkósné Hanesz Andrea; Daka Edina 2013. *A könyvtárügy helyzete napjainkban. A mórahalmi könyvtár szerepe a település életében*. Témavezető: Patkósné Hanesz Andrea.

Irodalom

- Alapképzési és hitéleti szakok jegyzéke: az alapképzési szakok képzési és kimeneti követelményei.* Andragógia alapképzési szak. 61–66. <<http://www.nefmi.gov.hu/felsooktatas/kepzesi-rendszer/alapkepzesi-szakok-kkk>> [2015.02.06.]
- Bozsó Renáta – Patkósné Hanesz Andrea 2013. Szegedi andragógus hallgatók információs műveltsége. In Lőrincz Ildikó (szerk.) *XVI. Apáczai Napok 2012: Nemzetközi Tudományos Konferencia: Szolidaritás és párbeszéd a nemzedékek között.* Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar, Győr. 20–27. <http://www.ak.nyme.hu/fileadmin/dokumentumok/atfk/apaczainapok/2012/12_Bolcseszettudomanyok.pdf> [2015.02.06.]
- Csík Tibor (szerk.) 2006. *Információs műveltség és oktatásügy. Nemzetközi szemle.* OPKM, Budapest. <<http://www.ifla.org/files/assets/school-libraries-resource-centers/publications/school-library-guidelines/hungarian.pdf>> [2015.02.06.]
- Dessewffy Tibor – Láng László 2015. Egyetem 2.0? Felsőoktatás az információs korban. *Magyar Tudomány* 176 (5) 597–607.
- Minerva Working Group 5 (ed.) 2004. *Kézikönyv a minőségi elvekről = Quality Principles for cultural Web Sites: handbook,* Budapest. <<http://www.mek.oszk.hu/minerva/html/dok/minoseg-10elv.htm>> [2015.02.06.]
- Szalóki Gabriella 2006. Kulturális honlapjaink minősége – a Minerva projekt tíz minőségi elve a gyakorlatban. *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás* 53 (3) 111–117. <http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=4331&issue_id=470> [2015.02.06.]
- Varga Katalin (szerk.) 2008. *E-könyv az információs műveltségről: a 21. század műveltsége.* PTE FEEK Könyvtártudományi Intézet, Pécs. <<http://mek.oszk.hu/06300/06355/html/>> [2015.02.06.]

Mellékletek

A Könyvtári ismeretek – elméleti kurzus kötelező irodalma:

A kulturális törvény – az 1997-es CXL. törvény.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700140.TV [2015. 02. 06.]

Ajánlott irodalom:

Buda Attila: *Könyvtári ismeretek kisszótára : [A-Zs].* Budapest : Korona, 2002. 292 p.

Cholnoky Győző: Könyvtár és könyvtáros : történeti és szociológiai vázlat. In: *Könyv, könyvtár, könyvtáros*, 2. évf. 8. sz. 1993. 10–19. p.

Kiss Jenő: Magyarország könyvtárai. In: *Könyv, könyvtár, könyvtáros*, 6. évf. 7. sz. 1997. 3–20. p.

Lakos János: *A Magyar Országos Levéltár története.* Budapest: Magyar Országos Levéltár, 2006. 538 p. [19] t.

Lanfranco Binni – Giovanni Pinna: A múzeum : egy kulturális gépezet története és működése a XVI. századtól napjainkig. Budapest : Gondolat, 1986. 291 p.

Madas Edit – Monok István: *A könyvkultúra Magyarországon a kezdetektől 1730-ig.* Budapest : Balassi, 1998. 183 p.

Marosi Ernő (szerk.) *Pulszky Ferenc (1814–1897) emlékére.* Budapest: MTA, 1997. 195 p.

Műzsák kertje : A magyar múzeumok születése. [kiad.] Pulszky Társaság [és a] Magyar Múzeumi Egyesület; [a szöveget gondozta Holló Szilvia Andrea, Gali Ágnes]. Budapest : Pulszky Társaság : Magyar Múzeumi Egyesület, 2002. 228 p.

Várkonyi Ágnes, R.: A múzeum gondolata a felvilágosodás korában és a reformkorban. In: *A Hadtörténeti Múzeum Értesítője*, 2003. 6. sz. 15–41. p.

A Könyvtári ismeretek (gyakorlati) kurzus ajánlott irodalma:

Balla Mária – Gombos Péter: *A felvételitől a diplomáig: könyvtárhasználati és információs ismeretek főiskolai hallgatóknak és továbbképzéseken résztvevőknek*. Kaposvár : Kaposvári Egyetem Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Kar Könyvtára, 2001. 154 p.

Horváth Tibor – Papp István (szerk.) *Könyvtárosok kézikönyve*, 3. kötet: *A könyvtárak rendszere*. Budapest : Osiris, 2001. p. 18–177.; p. 209–239.

Ungváry Rudolf - Vajda Erik: *Könyvtári információkeresés*. Budapest : Typotex, 2002. 169 p.

Feladatlapok – Könyvtári ismeretek 2012

Könyvtári információforrások 2012.

Az általános könyvtári információk esetében több kiindulási pont is jól használható. Így a konyvtar.lap.hu, a HUNOPAC (itt feloldva: Könyvtári információ Magyarországon) és a konyvtar.hu egyaránt. a.) Kérem, hogy nevezze meg a konyvtar.lap.hu segítségével az 5 nagy könyvtártípus példáit: nemzeti könyvtár, szakkönyvtár, közkönyvtár, felsőoktatási könyvtár, iskolai könyvtár. b.) A HUNOPAC-segítségével soroljon fel három elektronikus könyvtárat! c.) A konyvtar.hu Könyvtárportál oldal segítségével megállapíthatja, hogy egy adott településen milyen könyvtári környezet biztosítja a szolgáltatásokat. Kérem, saját lakóhelyi környezetét keresse meg a Könyvtárak keresőben, és kérje a térképes megjelenítést! Jellemezze azt, hogy milyen felület jelenik meg, és válaszson ki egy könyvtárat, majd írja le a főbb adatokat, illetve azt, hogy hova lehet tovább haladni, ha több információra van szüksége.

Oldja fel az alábbi kifejezést ODR (itt feloldva: Országos Dokumentum-ellátási Rendszer), majd ismeresse, hogy milyen szolgáltatást tud igénybe venni! Az adatbázisban keresse meg, Hankiss Elemér *Az emberi kaland* című művét! Adja meg az alábbi szerkezet alapján a mű adatait! Szerző neve (kiadási év): Cím. Kiadás helye: Kiadó. Hány találatot kapott? Melyik az a könyvtár, ahonnan az Ön számára a leghamarabb elérhető a dokumentum?

Mit jelent a MATARKA (itt feloldva: Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisa)? Keresse meg az adatbázisban az alábbi keresési feltételeknek megfelelő cikkeket! 2010-ben a szabadidős tevékenységgel kapcsolatos, szociológia szakterületen megjelent cikket keresek. Mennyi találatot kapott? Jellemezze az egyiket az alábbi szempontok alapján! Szerző: Cikk címe. Folyóirat neve, évfolyam szám (év) oldalszám

A HUMANUS (itt feloldva: Humán tudományi tanulmányok és cikkek adatbázisa) adatbázisban a humántudományokkal kapcsolatos dokumentumokat kereshetjük. Kérem, adjon meg önállóan egy keresési szempontot, a fentihez hasonlóan (lásd 3. kérdés). Mennyi találatot kapott, melyiket választaná és miért?

Az EPA-szolgáltatás (itt feloldva: Elektronikus Periodika Archívum és Adatbázis), az elektronikus elérhető időszaki kiadványok adatbázisa, archívuma. Jelenleg mennyi periodika található az állományában. Kérem, szakjához megfelelően válassza ki a tudományterületet, és soroljon fel három olyan folyóiratot is, amelyikből szívesen olvasna cikkeket. Egy adott cikket válaszson ki és jellemezze a 3. kérdésben megadottaknak megfelelően!

A LIBINFO (itt feloldva: Magyar Könyvtárak Internetes Tájékoztató Szolgáltatása) milyen szolgáltatást nyújt az Ön számára és hogyan?

SZTE Klebelsberg Könyvtár 2012. <http://ww2.bibl.u-szeged.hu>

Melyik egyetem az SZTE (Szegedi Tudományegyetem) jogelődje? A könyvtárát megkapta-e Szeged? Mekkora a könyvtár jelenlegi állománya?

Milyen katalógusok állnak rendelkezésre a könyvtárban? A hagyományos cédulakatalógust meddig készítették?

Keresési feladat az online katalógusban. a.) szerző: Romsics Ignác. Hány találat van? Kiderül-e Önnek, hogy mi a szerző szakterülete? Jellemezze egy dokumentumának adatait! (szerző, cím, megjelenés helye, kiadó, megjelenés éve, terjedelem, sorozati adatok) b.) tárgyszó: könyvtárügy. Hány találat van? Melyik a legfrissebb kiadvány? Jellemezze egy dokumentum adatait! (szerző, cím, megjelenés helye, kiadó, megjelenés éve, terjedelem, sorozati adatok) c.) cím: andragógia. Kik írtak ilyen fogalmat is tartalmazó címmel műveket? Soroljon fel három szerzőt! Jellemezzen egy dokumentumot, az alábbi adatok alapján! (szerző, cím, megjelenés helye, kiadó, megjelenés éve, terjedelem, sorozati adatok)

Milyen különgyűjtemények találhatók a könyvtárban? Melyiknek van saját honlapja? Ön melyik különgyűjtemény anyagát tudná tanulmányaihoz hasznosítani és miért?

Van-e lehetőség olyan könyv/cikk/tanulmány megrendelésére, amit nem talál a könyvtárban? Hogyan?

Milyen elektronikus források találhatók a könyvtárban, egyet jellemezzen!

Melyik emeleten találja a szakunkhoz szükséges olvasnivalókat? Mely szaktudományokat sorolná még ide?

A tematikus linkgyűjtemény milyen hasznos információforrásokat nyújthat az Ön számára?

Mi az Egyetemi Gyűjtemény? Az Évfordulós Emléksarnok című rovatban kiket talál? Kiknek a neve ismerős az Ön számára?

Megtekinthető-e a könyvtárban *Az Európai Unió és a munka világa* című film? Jellemezze a dokumentum adatait! (szerző, cím, megjelenés helye, kiadó, megjelenés éve, terjedelem, sorozati adatok) Hol találok a könyvtárban? Mit mutat be az ajánló?

Az E-források/Folyóiratok menüben számos nemzetközi és magyar tudományos folyóirat ingyenesen elérhető az egyetemi polgárok számára. Melyiket tudná hasznosítani a tanulmányai során? Soroljon fel párat!

Amennyiben nem talállok meg egy dokumentumot a könyvtárban, tehetek-e a beszerzésre javaslatot? Ha igen, milyen módon?

Van-e lehetőségem a kölcsönzött dokumentumaim megtekintésére? Online hosszabbíthatok-e, ha igen, hogyan?

Milyen Könyvtár 2.0-ás szolgáltatásokat talált?

Országos Széchényi Könyvtár 2012. <http://www.oszk.hu>

Ki és mikor alapította a nemzeti könyvtárat, mekkora az állománya? Kik használhatják a könyvtárat? Mi a fő gyűjtőköre a könyvtárnak? A honlapon érvényesül-e a többnyelvűség?

Nevezze meg a könyvtár online katalógusát, és hajtja végre benne az alábbi keresést!

2011-ben megjelent, a művelődéstörténet könyvtári vonatkozásait ismertető dokumentumo(ka)t keresek. Jellemezzen egy művet az alábbi szempontok alapján! Szerző neve (kiadási év): Cím. Kiadás helye: Kiadó. Oldalszám. (Sorozat)

Milyen különgyűjtemények találhatók a könyvtárban? Kik kutathatnak ezekben? Jellemezze röviden az egyiket!

Jelenleg milyen időszaki kiállítások vannak a könyvtárban? Melyik hármat tekintené meg legszívesebben?

Lépjen be a „Tematikus honlapok, virtuális kiállítások” menüpontba. Válasszon ki saját ízlésének megfelelően a művelődés- vagy színháztörténethez kötődő kiállítást! Milyen évforduló alkalmából született a kiállítás, milyen információkat tudhatunk meg?

Sodrásban

Az e-corvinák menüpontban szerepel a Bibliotheca Corviniana Digitalis program. Mi a program célja? Hány könyvtár vesz részt benne? Eddig hány Corvinát digitalizáltak teljes egészében? Megnézhető-e a digitalizált Corvinák?

Milyen könyvtári fogalom rövidítése az MNB (itt feloldva: Magyar Nemzeti Bibliográfia)? Mit találunk benne? Hogyan köthető össze-e fogalom a kötelezpéldány-szolgáltatással?

Mi található a LIBINFO (itt feloldva: Magyar Könyvtárak Internetes Tájékoztató Szolgáltatása) rovatban? Kaphat-e segítséget szemináriumi dolgozata megírásához? A linkgyűjtemény mely pontjai illeszthetők tanulmányaihoz? Írjon két-három példát!

Mit takar a MEK (itt feloldva: Magyar Elektronikus Könyvtár) betűszó? Mutassa be röviden összefoglalva ezt a szolgáltatást! Kinek készítik? Hány dokumentum érhető el elektronikus úton? A társadalomtudományok pontban mely területeket tudja legjobban hasznosítani tanulmányaihoz?

Mit jelent az EoD (itt feloldva E-könyvek igény szerint, eBooks on Demand) program?

A Magyar Digitális Képkönyvtár mit tartalmaz? Mutasson be egy Ön által keresett képet! Milyen szempontok alapján kereste, milyen találatokat kapott?

Az alábbi EPA/HUMANUS/MATARKA EHM közös kereső felület segítségével keressen a magyar nemzeti könyvtárra vonatkozó cikkeket. Adjon meg egy Önnek tetsző cikket az alábbi szerkezet alapján! <http://ehm.ek.szte.hu/ehm?p=0>

Szerző: Cikk címe. Folyóirat neve, évf. sz. (év) oldalszám

NAVA (Nemzeti Audiovizuális Archívum) 2012. <http://www.nava.hu>

Kedves Hallgató!

A NAVA szolgáltatásaihoz kötődően kérdéssort kell összeállítania úgy, hogy kérdései irányuljanak a fő tevékenységi körök bemutatására, arra, hogy milyen szempont alapján hasznosíthatók az itt nyújtott szolgáltatások a tanulmányai során. Az általános bemutatásra irányuló kérdéseken túl, fogalmazzon meg a NAVA tevékenységével összefüggő kérdéseket is, konkrét keresési feladatok megadásával.

Magyar Nemzeti Múzeum 2012. <http://www.hnm.hu>

Jellemezze a honlap felületét a hatékonyság szempontjából! A felhasználó számára hogyan jelennek meg az információk? Térjen ki a színválasztásra, képek megjelenítésére, navigációs lehetőségekre, az oldalon belüli keresőeszközökre, a honlap aktualitására, jogkövetésére!

Hogyan jött létre a Magyar Nemzeti Múzeum, foglalja össze röviden!

Mit jelent a Múzeumok Éjszakája című rendezvény? Részt vett-e ilyenben?

A Magyar Nemzeti Múzeum próbálta modernizálni és a látogatók igényeihez igazítani szolgáltatásait. Milyen programokat kínálnak a gyerekek számára?

Milyen állandó gyűjteményei vannak a múzeumnak?

Hány időszaki kiállítás van a Magyar Nemzeti Múzeumban? Milyen új kiállítást terveznek?

A múzeumpedagógia ma már minden nagy nyugati múzeum fontos szolgáltatása. Mit talál ezzel kapcsolatban a honlapon?

Nyugaton az állami finanszírozás csökkenésével új módszerek terjedtek el a látogatók megnyerésére, például a múzeumban önkéntes munka vállalására, a múzeumpatronálásra, a múzeum baráti körébe lépésre, tárgyak örökbe fogadására. Ennek látja-e nyomait a honlapon?

Petőfi Irodalmi Múzeum 2012. <http://www.pim.hu>

Röviden ismertesse a múzeum történetét!

Milyen gyűjteményei vannak a múzeumnak? Egyet jellemezzen!

Jelenleg több aktuális kiállítás van a múzeumban. Soroljon fel hármat ezek közül!

Mit jelent a mozgó kiállítás, írjon rá példát!

Milyen múzeumpedagógiai tevékenység folyik a múzeumban?

A múzeum több adatbázist kínál, válasszon egyet, mutassa be röviden, hogy mit és hogyan lehet benne keresni!

Jellemezze a múzeum könyvtárát az alábbi szempontok alapján!

Milyen típusú a könyvtár? Kik használhatják?

Mekkora az állománya, milyen gyűjteménnyel rendelkezik?

Soroljon fel két-három irodalmi évfordulót 2012-ből!

Mi a DIA (itt feloldva Digitális Irodalmi Akadémia)? Jellemezze röviden!

A felnőttképzéshez kötődően milyen továbbképzési lehetőséget kínál a múzeum?

